

Motion till riksdagen 2013/14: MJ280

av **Hillevi Larsson (S)**

Spillskydd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spillskydd.

Motivering

Idag finns inte begreppet ”Spill” i lagstiftningen. Istället är lagen fokuserad på olyckor, men utelämnar spill vid daglig drift.

Lagstiftningen har tvingande regler vid till exempel en oljeolycka som hotar vattentäkt. Även medierna visar stort intresse vid dessa tillfällen. Det dagliga industriella spillet av giftiga kemikalier föranleder inte samma intresse. Men det ska inte underskattas! Att begränsa och sanera spillet är en avgörande arbetsmiljöfråga för personalen i industrin, en miljöfråga eftersom djur och natur drabbas när kemikalier läcker ut i naturen och en hälsofråga eftersom människor i förlängningen drabbas av giftutsläpp som tar sig in i ekosystemet. Det är även en ekonomisk fråga. Spillet konsekvenser är kostsamma såväl för berörda företag som för samhället som helhet.

Idag har vi inte ens nationell statistik för spill vid daglig drift. Orsaken är att anmälningsplikten endast gäller allvarliga olyckstillbud. Men det dagliga spillet utgör sammantaget mer utsläpp av kemikalier än olyckstillbud, som jämförelsevis är ovanliga.

Lagstiftningen ställer idag inga speciella krav gällande att på rätt sätt förebygga och sanera dagligt spill. Istället finns generella miljöregler som länsstyrelser, kommuner och miljöansvariga tolkar olika i olika delar av landet.

Lagen bygger på egenkontroll, där tillståndspliktig verksamhet själv förväntas göra vad som behövs på området. Men vad som behöver göras när det gäller spillskydd är inte specifikt fastslaget i lag.

Ett exempel på problem som uppkommit till följd av den otydliga lagstiftningen är att kommuner idag hålls ersättningsskyldiga för spill som företag

Fel! Okänt namn på

orsakar till havs – när det drabbar deras kust. Det hade varit bättre om företagen själva fick ansvar för att förebygga och sanera sitt eget spill!

Om man jämför med brandskydd ser det helt annorlunda ut. Det finns enhetliga regler kring brandredskap, dess terminologi och märkning. Utbildning i brandskydd är obligatorisk.

Det är oerhört viktigt att rätt verktyg och metoder används för att ta hand om olika typer av kemikaliespill. Både för att skydda arbetstagarna som hanterar spillet och för att förhindra att spillet läcker ut i naturen och når grundvattnet. När spill redan uppstått är det också avgörande att rätt saneringsmetoder används för att begränsa skador och kostnader.

Nästan hälften av alla industriföretag har bristfällig utbildning för sin personal i kemikalie- och spillskyddsfrågor. Det har sin grund i den otydliga lagstiftningen och bristande tillsynen gällande spillskydd.

Idag kan man som ingenjör utbilda sig för brandskydd – men inte för spillskydd. Det är ytterligare ett problem i sammanhanget. Om vi utbildade spillskyddsingenjörer hade det kunnat bidra till bättre kunskap på området och bättre spillskyddsarbete på berörda företag.

Det som nu skulle behövas är en översyn av gällande regelverk med målet att införa speciella lagregleringar kring spillskydd, på samma sätt som specialregleringar redan införts för brandskydd. I översynsarbetet bör specialistkompetens tas tillvara från facket, industri, myndigheter, spillskydds-, sanerings- och avfallsbranschen.

Stockholm den 1 oktober 2013

Hillevi Larsson (S)